

'Volgens Stoiber kan alleen hij campagne voeren'

Verklaringen voor Stoibers uitspraken over Oost-Duitsland

[Achtergrond](#) - 15 augustus 2005 - Auteur: Marja Verburg

(15 augustus 2005) Edmund Stoiber, voorzitter van de CSU, heeft met zijn uitspraken over de gefrustreerde Oost-Duitsers die de verkiezingen bepalen voor veel opwinding gezorgd. Een uitglijder kan het onmogelijk worden genoemd. Daarvoor heeft hij zijn uitspraak te vaak en te graag herhaald. Maar wat bezielt hem dan wel? De Duitse pers en Stoibers partijgenoten hebben verschillende verklaringen voor zijn gedrag.

Nog voor de [omstreden uitspraken van Stoiber over Oost-Duitsland](#) bekend werden, was er binnen de CDU al behoorlijk wat irritatie ontstaan over de CSU-voorzitter. Hij had namen genoemd uit het ministerteam dat CDU-voorzitter Angela Merkel aanstaande woensdag bekend wil maken, een doodzonde. Maar over zijn eigen plannen om naar Berlijn te komen als minister weigert hij iets te zeggen. CDU-minister-president van Nedersachsen Christian Wulff beet Stoiber vorige week woensdag tijdens een intern verkiezingsoverleg toe dat hij wel wat meer loyaliteit zou kunnen opbrengen voor Merkel en nou zelf eindelijk eens moest zeggen of hij in Beieren zou blijven of niet. Stoiber werd woest: "Zulke kritiek duld ik niet en ik laat me ook niet chanteren!" De volgende dag barstte vervolgens de bom over Stoibers uitspraken in Baden-Württemberg. Zelfs Jörg Schönbohm, CDU-minister in Brandenburg, [twee weken geleden zelf nog in opspraak geraakt met uitspraken over Oost-Duitsland](#), sprak er schande van.

Wat bezielt de minister-president van Beieren om vlak voor de verkiezingen een dergelijke controverse uit te lokken waarmee hij zich de woede van al zijn tegenstanders en van zijn eigen partijgenoten op de hals te haalt? In plaats van zijn politieke tegenstanders schaadt hij de positie van zijn eigen partij, zeker in het Oosten.

Gepassioneerde Beierse aard

Stoiber zelf zegt dat hij de Oost-Duitsers wakker wil schudden en wil laten zien dat de Linkspartei geen alternatief is. Bovendien vindt hij, zo liet hij zich in zijn ruzie met Wulff ontvallen, dat de verkiezingscampagne van CDU/CSU veel harder

moet worden gevoerd. Zijn medewerker Erwin Huber verklaarde de uitglijder met de "gepassioneerde Beierse aard" van zijn chef en benadrukte dat de CSU een eigen campagne voert, "natuurlijk in nauw overleg met de CDU".

Dat laatste is echter zeer de vraag. Vele CDU-politici spreken schande van Stoibers uitspraken - dit weekend werd bekend dat Stoiber Oost-Duitsers die de Linkspartei kiezen ook nog eens domme kalveren heeft genoemd, die hun eigen slager kiezen - en Merkel heeft hem hoogspersoonlijk aan de telefoon toegesproken voortaan van dergelijke uitspraken af te zien. Dat zal hem echter niet veel gedaan hebben. Het is geen geheim dat Stoiber weinig respect heeft voor Merkel en zich weinig van haar aan wenst te trekken.

Machtspolitiek

Eén verklaring voor Stoibers gedrag luidt pure machtspolitiek. Zelfs in CDU/CSU-kringen denkt men dat Stoiber de positie van zijn eigen partij, de CSU, wil versterken ten opzichte van de CDU. Als Merkel, zelf Oost-Duitse, in het Oosten verliest, terwijl de CSU een flinke winst haalt in Beieren - en daar ziet het naar uit - is dat zeer nadelig voor de CDU - en zeer zeker ook voor Merkel. De CSU, zo schrijft ook de *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, "werkt vooral aan haar eigen macht".

Stoiber zou bij veel winst voor zijn partij in een nieuwe regering voor de CSU de post van vice-kanselier kunnen opeisen, zeker als de FDP veel verliest. Maar ook als hij in Beieren blijft kan hij elk moment op zijn overwinning wijzen en Merkel het verlies van de CDU in het Oosten onder de neus wrijven.

Frustratie

Een andere verklaring waarom Stoiber zo tekeer gaat, ligt in zijn frustratie over het feit dat hij de verkiezingen van 2002, toen hij kanselierskandidaat was, daadwerkelijk heeft verloren in Oost-Duitsland. Dat wordt hij zelf ook niet moe te herhalen. Als alleen de kiezers in de "oude Bondsrepubliek" het voor het zeggen hadden gehad, zo zei hij op 5 augustus, was hij bondskanselier geworden en zou het nu een stuk beter met Duitsland gaan. Daar snel aan toevoegend dat het natuurlijk alleen maar goed is dat de vereniging heeft plaatsgevonden.

"In de psychologie is een fenomeen bekend waarbij jarenlang onderdrukte kwetsende ervaringen plotseling weer naar boven komen", schrijft de *Süddeutsche Zeitung*. "Hier bij zijn nederlaag in de nieuwe deelstaten, ligt de wortel voor Stoibers vreemde gedrag in de verkiezingscampagne. (...) Achter het

tekeer gaan over de gefrustreerden in het Oosten gaat de woede van een gefrustreerde schuil, die gelooft, en misschien zelfs terecht, dat hij het beter kan als men hem maar de kans zou geven."

Ongewenst persoon

Bovendien: Stoiber polariseert graag. "Wie de absolute meerderheid heeft, kan zich niet vergissen", zo denkt de CSU-voorzitter volgens de *Berliner Zeitung*. "Stoiber deed het drie jaar geleden al goed in het Zuiden van het land en toch verloor hij van Schröder - in het Oosten en in het Noorden. Omdat hij uiteindelijk maar een paar duizend stemmen tekort kwam, heeft hij kennelijk van elke zelf-kritische analyse afgezien. (...) Volgens Edmund Stoiber kan alleen Edmund Stoiber campagne voeren."

Dat zien zijn partijgenoten in het Oosten van Duitsland inmiddels anders. Die hebben hem dringend verzocht zich niet meer met de CDU-campagne in het Oosten te bemoeien. Ze hebben het daar nu druk genoeg met het beperken van de schade.

FAZ.NET

[Noch ein Frustrierter?](#)

Berliner Zeitung

[Stoibers Wahlkampf](#)

Spiegel Online

[Wulff knöpfte sich Stoiber vor](#)
[Stoiber bei Ost-CDU unerwünscht](#)

Süddeutsche Zeitung

[Die Frustrierten](#)

Marja Verburg is medewerker Voorlichting en Projecten bij het [Duitsland Instituut Amsterdam](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/3809/volgens-stoiber-kan-alleen-hij-campagne-voeren>